Československá anarchistická federace

Československá anarchistická federace (ČSAF) sdružuje místní skupiny a jednotlivce, kteří se hlásí k anarchistickým myšlenkám. Jsme svobodomyslný kolektiv sdružující pracující, nezaměstnané a studenty na anarchistických zásadách. Rozumíme tím federalismus, samosprávu a aktivitu zdola. Nemáme žádné vůdce, všechna rozhodnutí jsou přijímána všemi členy, případné funkce jsou volitelné a kdykoli odvolatelné zdola. ČSAF usiluje o vytvoření svobodné a samosprávné společnosti založené na územní a výrobní samosprávě, federalismu, rovnosti, solidaritě a sociální spravedlnosti. Společnosti, kterou budeme spravovat my samotní – obyčejní lidé – pracující, studenti a důchodci. ČSAF se věnuje propagaci anarchistických myšlenek a materiálů, různorodým akcím, aktivitám a kampaním, které považuje za důležité. Sdílíš podobné myšlenky a myslíš si, že organizovaním můžeme snadněji dosáhnout spousty věcí, snadněji a účinněji bránit svá práva a prosazovat své potřeby? Přidej se k ČSAF nebo s námi spolupracuj.

WWW.CSAF.CZ

Noam Chomsky: Reforma a revoluce

Nakladatelství Československé anarchistické federace

meetingu a křičíte: "Zničit kapitalismus, rozbít stát!" atd. Je to bezvadné, když si chcete hrát. Když ale nechcete hrát hry, ale významnou roli v uskutečňování ideálů, které představujete, pak se musíte přizpůsobit. Učit od druhých. Musíte seřizovat to, co děláte a prostředky, které volíte, a to podle toho, co je k dispozici, na úrovni vědomí, vztahů a zájmů lidí, se kterými pracujete, a kterým třeba nerozumíte. Od těch se musíte učit.

Přicházíte s mnohem pragmatičtějším přístupem, než jaký jsem u vás dosud zaznamenal. Nejdřív bylo "rozšiřování dna klece", teď dvojí karta, dvojí strategie ve odborech.

Netvrdím, že je to formulka na všecko. Je to něco, co někdy mohlo být rozumné. Například v případech, o nichž jsem mluvil, to rozumné bylo. V jiných by nemuselo.

Už slyším autoritářské socialisty, jak se na tom pasou a říkají: "To je to, co jsme vždycky říkali". Říkal jste věci, které se od nich jasně liší, ale tuhle část určitě schválí. podívejte se na skupiny typu Militant tendency ve Velké Británii. To je a vždy byla jejich pozice. Je to i pozice WSA u nás, "rozkládání zevnitř", dokonce i když jsou v IWA.

Ale pamatujte si, že v tom je rozdíl. Oni jsou "rozkládání zevnitř" jako předvoj strany, která se snaží dosáhnout kontroly nad pracující třídou z centrálního výboru, a až jí dosáhne, bude dělat skvělé věci. Můžete se dohodnout a podporovat lidi, kteří pracují v pekelných podmínkách. Na tom se shodnete. A v tom smyslu jste všichni "rozkládání zevnitř", ale s velmi odlišnými myšlenkovými koncepcemi. To se rychle odhalí i v praxi. Další věc o komunitách a organizaci na pracovišti. Nejsou alternativy, obě jsou nutné, a když se nesloučí, nefunguje ani jedna. Nejsem věštec. Jestli něco z mých slov je správně, je to podle zdravého rozumu. Není-li to zdravý rozum, asi to nebude správně. Nikdo a určitě ne já, nemá žádné hluboké znalosti o řešení vážných životních problémů, což jsou většinou problémy taktiky. Víte, lidi mají tendenci říkat, že taktika není důležitá, ale tohle jsou věci lidské důstojnosti. Rozhodnutí, která děláte pořád. Řekněme občanská neposlušnost, aktivity odporu - rozbíjení hlavní metací zbraně. Je to dobrá, nebo špatná taktika ? Někomu dá odpověď Bůh, ale to mě nezajímá. Když nedostáváte odpověď od Boha, když to není mezi Bohem a vámi, ale mezi vámi a blahem lidstva, pak odpověď hledáte těžko. Někdy to může být špatná taktika, protože může mít ten efekt, že odcizuje lidi, zesiluje podporu autorit a militarismu, marginalizuje protest. Všechno tohle to může způsobit. A vy se musíte ptát, jestli to zaviní tohle, nebo jestli víc lidí bude přemýšlet o tom, čeho si dřív nevšimli, jestli neudělají kroky,

tak porozuměl, že je založená na vyvíjejícím se chápání neospravedlněné autority. Tu musíte odhalit, a posléze se snažit ji překonat. To se zdá být základní, prostou myšlenkou. Podíváte-li se na anarchistickou tradici, anarchisté často odhalovali činy neoprávněné autority, na níž se sami podíleli. Tak např. během španělské revoluce vyvstal problém zuřivého sexismu ve španělské společnosti, a někteří anarchisté - pamatuji-li se dobře, mezi nimi Frederica Montseniová - se domnívali, že by se měly zachovávat tyto zásady, neboť pro ženu je patrně dobré, když si jí někdo na ulici posmívá atd. Jestli se dobře pamatuji, byla to ona. Ale tahle debata pokračovala. Je to otázka žen, které akceptují útisk a degradaci jako něco nutného a užitečného. Je to, jako když otrok říká: "Líbí se mi být otrok, neberte mi to." Nejhorší druh utlačení je to, které vezmeme za své. Ale tady o to se bojovalo přímo v anarchistickém hnutí samotném, a pořádně. Tohle jsou věci, které objevíte, kterých jste si nebyli vědomi.

Vlastně stejného druhu byla věc, která se stala - jak každý ví - v šedesátých letech tady. Velká část současného feministického hnutí se vyvinula z konfliktů vlastních Nové levici, když ženy začaly brát vážně osvoboditelskou rétoriku a říkaly: "OK, tak proč děláme všechnu tu zasranou práci?" A to způsobilo nikoli bezvýznamné problémy. Mladí lidé, kteří o sobě uvažovali jako o těch, kdo bojují proti autoritě, čelí nebezpečí, spolupřemáhají sílu systému atd., tito lidé se najednou musely podívat do zrcadla a říct: "No, hm, utiskuji někoho, a neoprávněně." To nebyly malé problémy. Znám lidi, kteří prošli velkými obtížemi v osobním životě, když se s tím vším snažili vyrovnat. A přímo ve skupinách uvnitř hnutí byly zvlášť vážné problémy. Pamatuji se to dobře. Jak se vyrovnat s tím, že jenom muž má autoritu a rozhoduje? Co s tím? Nikdy dřív jsme to nezaznamenali, protože to byla forma autority a útisku, kterou jsme si zcela osvojili.

Ale protože jsme odevzdáni myšlence, že nespravedlivá autorita má být demaskována a tím pádem i překonána (pokud nejste odevzdán této myšlence, nemáte problém) - to se mi zdá jako velice zdravý prvek anarchistické tradice. Přímo se s tím vyrovnat. A použít to ve všech pohledech na život.

Můžete zmínit něco, co oceňujete z tradice autoritářských socialistů?

Mezi anarchisty a Engelsem byla debata o čemsi jako časové posloupnosti dějů, které povedou k ustavení té společnosti, o níž všichni hovořili, tj. komunistické společnosti. V kostce: Má se to udělat tak, že nejdřív uchopíte státní moc a pak jdete dál, nebo je naopak katastrofální projít tímto stádiem? No, já si myslím, že ve skutečném

tyto problémy překonat? Další problémy jsou se samosprávou. Dobře známé problémy s podniky vlastněnými dělníky a dělníky spravovanými. Totiž: jsou tam jen pro sebe nebo pro každého? Jestli jen pro sebe, tak to je jen jiné uspořádání jednotek uvnitř kapitalistického systému. Jak na to? Můžete přemýšlet o cestách - sloučení komunitních struktur a výrobních jednotek, atd., atp. Ale kdokoli, kdo řekne, "Hele, já mám něco, co funguje", není moc seriózní. Tohle jsou věci, které se musíte naučit z osobní historie. Lidé říkají: "Hm, budu pracovat v téhle právnické firmě, nebo se dám do vlády, protože tam použiji autoritu k pomoci lidem." A hezky brzo se přistihnete, že používáte svou autoritu a moc, a že ji vůbec nepoužíváte k dobru lidí. Ale stále se stejnou ideologií, pořád říkáte, "Jo, já pomáhám lidem, bejt venku jako vy, nepomáhal bych tak, jak to dělám teď." A víme, kam tohle vede. Tohohle by si měl být člověk vědom. To je část lidské psychologie, které jsme podřízeni všichni, a každý by měl být schopen s tím bojovat a přitom stále užívat dostupných prostředků. Tak to je. O to se vedou zajímavé boje v Brazilské straně pracujících, je to zajímavý případ. Myslím, že to je nejefektivnější lidové hnutí na světě, ale strana pracujících, která kryje sociálně demokratickou stranu s radikálními prvky, se nějak zosobnila. Vůdcovství - Lula je jako věčný vůdce. Když jsem byl naposled v Brazílii, dlouho jsem s ním hovořil, a on mi řekl, že dál už v tom nejede, protože jestli bude pokračovat, hnutí se přemění na jeho osobní stranu, místo aby bylo stranou lidovou. On je ocelářem, který se nějak vyskytl ve správnou chvíli na správném místě. Nechce být svá strana. Takže se rozhodl, že dál už ne. Důsledky toho jsou, že strana se rozpadá, zastoupení pro různé skupiny, které kryla, je pryč. Někdy to není moc snadné, poněvadž existuje mnoho konfliktů. Není teorie, která by říkala, co dělat. Jako rozhodnutí, kterým stále v životě čelíte. Každý z nás, kdo byl postaven před podobnou otázku jako: "Způsobím spíš škodu nebo užitek, když budu pokračovat s tím, co se vyvine v mou osobní stranu?" A možná dokonce v nejhorším případě rozhodnu, že tak to má být. "Nebo mám nechat zmařit vše, čeho bylo dosaženo?" To nejsou nikdy snadná rozhodnutí, a těm se čelí stále. Vyvstanou při výchově dětí. Neexistuje společenská činnost, kde byste se takovému rozhodování vyhnuli. Ani v akademickém řízení to nejde. Protože tam existuje autoritářská struktura, které se nevyhnete. Někdo rozhoduje, jestli je nějaký student schopen pokračovat ve studiu. Je to nevyvážené. Možná je způsob, jak to obejít, ale nikdo ho nevidí. Ostatně, existující struktura ten způsob nenabízí, a tak musíte bojovat pořád.

Váš otec byl kdysi členem Industrial Workers of the World, a vy jste si nechal svou červenou kartu vystavit zhruba před dvěma

problém v tom, co se má udělat? Totiž, jestli máte zůstat pod krutým útlakem, spíš než získat nějaká práva a použít tato vítězství jako základnu pro něco jiného, zjišťovat, že vítězit je možné a z toho vycházet? Nemám pocit, že by v tomto bylo sporu. Pojďme na něco konkrétního. Vezměme třeba vládu USA. Byla donucena (opravdu to nedala jako dárek) přijmout podmínky: pravidla OSHA (Occupational Safety and Health Administration), obsahující např. bezpečnostní a zdravotní pravidla na pracovišti. Nenutí je to moc, ale občas je to umožňuje k něčemu je donutit, a když se tak děje, zachraňují se životy. Mnoho dělníků je při práci zraněno nebo zabito. Za Reagana nechali všeho vymáhání a počet zranění prudce vzrostl - přibližně třikrát. Vezměme stávku v Rawenswoodově hliníkárně před lety, tam šlo vlastně o mnohem víc. Management přišel, trvali na tom, aby dělníci pracovali dvojité směny při - jak se to jmenuje? - dolíčkování nebo co, přičemž je odlitý kov rozpálen na snad 2000 stupňů Fahrenheita. Těžké podmínky. A tak byli dělníci nuceni pracovat v podmínkách, ve kterých jich několik zemřelo. Celé to vedlo k požadavku vymoci nějaká pravidla. Pak přišlo propouštění, kampaň, a nakonec vítězství pro stávkující, které bylo spolu s mezinárodní solidaritou velmi působivé. Klíčovou částí toho ale bylo přivedení komise OSHA, která uložila nejdřív směšné, ale pak pěkně drsné pokuty, jako několikrát čtvrt miliónu dolarů za porušení pravidel. Aniž bychom rozebírali detaily, váhá někdo, na které straně stát?

Takové otázky přicházejí pořád. Žijeme v tomhle, a ne v jiném světě. Můžeme chtít jiný svět, ale žijeme na tomhle, a jestli chceme být ostatním lidským bytostem něco platní, jestli chceme pomoct řešit jejich problémy, chceme taky, aby oni pomohli nám, chceme se spolu učit, jak jít ke stále vyšším metám. Jestli chcete být relevantní částí světa, musíte ho vzít tak, jak je. Je-li problém v tom, že lidi umírají kvůli nedostatečnému vynucování pravidel, ukáže se, že existuje jen jedna instituce, která to může napravit, a to vláda, neboť není úplně závislá na korporacích. Ano, podstatně jim slouží. Ale vláda na tomto světě se přece jen liší od General Electric. GE je v principu tyranie. Na to nelze nic říct. Vláda je v principu, a někdy i ve skutečnosti, podřízená míře popularity, a proto může být donucena zavádět takové věci, jako pravidla OSHA, zachraňující životy a vedoucí někdy k významným dělnickým vítězstvím - třeba organizované sjednocení dělníků v závodu atd. Máme odmítnout užít dosažitelné mechanismy k záchraně životů, zlepšení okolností, i to i když díky nim můžeme získat vědomí, že lze jít ještě dál? To přece nedává smysl. O tom přece nikdo nepochybuje. Když jste sem přijel, např., když jste přiletěl, nejen že jste podpořil stát, ale přímo Pentagon. Co je linkové dopravní letadlo? Modifikovaný

bombardér. Není způsob, jak přežít na světě a neparticipovat na už existujících institucích. Můžeme říct, že se nestaráme o problémy lidí - jestli dělník v ocelárně umře nebo chudá matka hladoví, protože nemá lístky na jídlo - že se o to nestaráme, protože řešit to znamená použít mechanismy, které existují a instituce, do určitého stupně závislé na popularitě a kontrole. To můžeme říkat, ale nepředstírejme potom, že bojujeme za emancipaci a svobodu, protože nebojujeme. Možná je to dobré pro akademické semináře a pokec o anarchistické teorii. Ale pro stálý boj za práva a svobodu a pro podrývání autorit to není.

Pokládáte to za příklad selhání anarchistické teorie?

Ne, nemyslím si, že existuje anarchistická teorie, která by to, co jsem řekl, popřela. Nevěřím, že by Kropotkin, Bakunin nebo Rocker nebo kdokoli chcete, mohl říci: "Ne, nechceme bezpečnostní a zdravotní pravidla, protože to přispívá státu." Tomu prostě nevěřím. Vezměte mzdy, třeba "postačující mzdu". Zrovna v této době běží na místní úrovni mnoho kampaní, které se snaží, aby se doopravdy trvalo na tom, co "postačující mzda" skutečně znamená, to jest zvyšování minimální mzdy na úroveň, kterou by měla, kdyby následovala růst ekonomiky. Zhruba do 60. let se zákonodárství New Deal dívalo na minimální mzdu jako na něco, co sleduje produktivitu, takže rostla-li ekonomika, rostly minimální mzdy. Nedovoláváte se tím kontroly a nadřazenosti, ale na určité míře spravedlnosti a slušnosti člověk trvá. Tak to dávalo smysl. Kolem poloviny 60. let se to jaksi odloučilo, takže minimální mzda zůstala stejná, zatímco ekonomika rostla. Když si spočítáte, kolik by mzda dělala, kdyby se pokračovalo jako dřív, vyjde vám zhruba dvojnásobná částka. Víte, když zdvojnásobíte minimální mzdu, zachráníte mnoho lidských životů, věci se vůbec podstatně změní. Lidi budou pořád žít na hranici bídy Nepotřete tím námezdní práci a vykořisťování, ale je veliký rozdíl v tom, zda žijete na hranici bídy či pod ní. Je to rozdíl pro vás, vaše děti, rodinu, příležitosti, věci, o kterých můžete přemýšlet.

Jenže - zákonodárství mezd je zákonodárství. Prochází vládní organizací. Takže je špatné na tomto poli bojovat? Nemyslím. Ve skutečnosti je boj za postačující mzdu cestou, jak naučit lidi chápat: "Můžeme vyhrát, nemusíme snášet to, co se nám děje. Je způsob, jak jednat. Můžeme spolupracovat a uspět." A pak přijde někdo s tím: "Proč jsme to udělali přes vládu?" Tím se přichází k otázce alternativ. Můžete předkládat alternativy? Ano, když víte, že je možné něco udělat. Pokud jediná volba, kterou máte, je buď prostě poslouchat rozkazy, nebo dělat všecko to, co je možné v utlačovatelském prostředí, asi alternativy nevytváříte.

K alternativám: Jsou to alternativy ? Proč nejde o souběžné možnosti? Máte na výběr: Buď budu dělat živou kampaň za postačující mzdy, nebo budu bojovat pro nezávislé odbory? Ne, dělejte obojí, protože si to neodporuje, jsou to různé cesty, jak sbližovat celou tu síť problémů a využít při tom všech dostupných prostředků. Může jít o vzájemnou podporu, k tomu to směřuje. Když tady dobudete vítězství, přejdete jinam. Dosažení vítězství přispívá k naplnění dělnických bojů. Porozumíte, že musíte být zajedno, rozpoznat útisk a pak se s ním vypořádat. Zvítězit tady, pak zas tam, to je dynamika sociálního boje. Nejde o alternativy. Abych se vrátil k teorii - jsem velmi obezřetný, už jen když slyším slovo teorie v souvislosti s tím, co se týče lidských problémů. Totiž, rozumíme tomu strašně málo, není tady nic, co by si zasloužilo označení teorie ve smyslu tvoření ne zcela bezpracně dostupných závěrů na základě principů, pak jejich prověřování, apod. Ve společenských vědách se pojmu teorie užívá jako prostředku zvýšení sebevědomí. Máte myšlenky a ideje, které svým způsobem drží pohromadě, a vy chcete, aby to "znělo". Tak to nazvete teorie. Mimo několika oblastí intelektuální činnosti se tento termín většinou užívá právě takhle. Znáte to, sociální teorie, literární teorie, tyhle věci. Obvykle se jedná o vyšňořený zdravý rozum, někdy zajímavé věci, ale - nezajímejme se tolik sami o sebe.

Pokud má anarchistická teorie nějaká absolutní principy, není s ní něco v pořádku. Žádné porozumění není tak hluboké, aby mohlo předkládat absolutní principy. Může předložit priority, myšlenky, jisté vůdčí zákony, ale vždy podřízené kritice, protože prostě nevíme dost. Vezměme například námezdní otroctví. Rádi bychom viděli, všichni anarchisté by rádi viděli, aby bylo pryč. To není ani trochu originální. To byl sen amerických dělníků před 150 lety, kteří o anarchismu ani neslyšeli. To poznání, že námezdní otroctví se od otroctví zas tak podstatně neliší, je hluboké a nijak nové. Ale víme, jak zařídit společnost bez námezdního otroctví ? Možná objevíme, že to bez něj nejde. Já si to nemyslím, ale kdokoli není téhle možnosti otevřen, asi to nemyslí vážně. Nevíme moc o tom, jak se má společnost spravovat. Může komplexní společenská struktura - to, uvnitř čeho dnes lidské bytosti žijí s miliardami dalších kolem, takže je to opravdu komplikované - může tohle fungovat na principech anarchismu ?

Španělsko 1936? Mondragon dnes? Nejsou to dostatečné příklady? Dostatečně dlouho trvající?

A ve skutečnosti se spoustou problémů. Např. Mondragon. Mondragon čelí vážným otázkám, jak víte lépe než já, zda využít pracující za účelem zachovat konkurenci tím, že přesunou činnost jinam. Je možné

životě tyto problémy nejsou nijak triviální. Ve skutečnosti nemáte volbu. Volba může být: Buď vzít státní moc a použít ji, pokud možno (a pak je také otázkou, je-li to možné) pro osvoboditelské cíle, nebo prostě akceptovat ten horší utlačovatelský systém, který existuje. Takové problémy vyvstávají všude. Vlastně se to stalo i ve španělské revoluci. Tam vznikla přesně ta situace, o které byla řeč - zda se dát do vlády - a která pokračuje dodnes. Víte, nevěřím, že na tyto otázky existují jednoduché odpovědi.

To nás vede přímo k druhé otázce. Nedávno jste v několika případech argumentoval ve prospěch omezené, strategické podpory vlád, která by za určitých okolností sloužila jako prozatímní prostředek ochrany obyvatel před predátory ještě horšími, jakými jsou např. nadnárodní korporace, mluvil jste v této souvislosti o možnostech otevřít státní orgány širší participaci - "rozšiřování dna klece". Někteří anarchisté vaši pozici hájili, reakce jiných byla, jak se dalo předpokládat, ještě nepříznivější, než jste tušil. K tomuto máme několik otázek. Jednak (pro tuto chvíli vezměme na sebe takové rozlišení): Je možné podporovat ty "dobré" (např. ochranné či blaho zajišťující) funkce státu, aniž bychom zároveň posilovali ty "špatné" (např. represivní)? Je stát nejlepší obrana lidí před korporacemi? Nejsou většinou moderní státy sluhy korporací, které by dle vás měly kontrolovat? Znepokojuje vás to rozdělení prostředků a cílů, které má podpora vlád za následek? Co třeba alternativní řešení, jako odpor založený na komunitách, organizování nezávislých odborů, nebo třeba dělnických milicí, které by mohly dovolovat syndikalistům bojovat v bezprostředních bitvách, což by zároveň bylo předzvěstí společnosti, o níž se snažíme? Konečně, jaké jsou důsledky vašich argumentů pro anarchistické a anarchosyndikalistické teorie? Myslíte např., že tradiční, a mysleli jsme, že neměnný, odpor proti státu je to, co potřebuje revizi jako základní anarchistický princip, nebo se jedná spíše o současnou strategickou výjimku (snad se stejným statutem jako anomálie ve vývojové teorii), která nechává princip nedotčený? A jestliže podléhá revizi tento princip, nejsou další, zdánlivě skalní principy, které by anarchisté měli kriticky přezkoumat?

To je spousta věcí. Připomeňte mi, až něco vynechám. Nejdřív ze všeho zdroj: nejsou to má prohlášení, nýbrž prohlášení brazilských dělníků. Ti měli na výběr. Jedna z možností byla, podřídit se velmi brutální moci. Ta druhá zkusit proniknout do struktur, v nichž půjde fungovat, a pak se posunout k něčemu dalšímu. Viděl by nějaký skutečný anarchista

lety. Jaký dojem na vás dnes Wobblies dělají, a jaké šance dáváte nezávislým odborům do příštích let? Jaký je váš pohled na relativní úspěchy revolučních průmyslových odborářů, kteří agitují uvnitř tradičních odborů - např. odbory uskupené v AFL-CIO, TUC nebo ACTU - jinými slovy rozkládání zevnitř ("boring from within") - narozdíl od těch, co se snaží dát dohromady samostatné průmyslové odbory, jako mezi jinými IWW, CNT, CGT nebo SAC?

Můj otec byl skutečně členem IWW. Šlo o to, že byl emigrantem z východní Evropy, z lodi, pracoval v cukrářství, neuměl moc anglicky, žil v mizerných podmínkách. A pak přišel člověk, zdál se být nakloněn dělníkům, takže si otec řekl, proč ne, a přidal se. Ukázalo se, že jde o IWW. Ale organizovali se v cukrárnách a říkali dobré věci. Co si myslím o IWW? Mají dobré myšlenky, ale musí hledat způsob, jak se stát podstatnou částí povědomí obyčejných lidí, pracujících atd., a to není lehký úkol. Mě osobně trápí věci týkající se struktury. Je pro mne opravdu těžké se s tím vyrovnat. Z mého pohledu je příliš přebujelá byrokracie kolem prostých technických záležitostí, jako je měsíční posílání šeku. Já si prostě každý měsíc ne- vzpomenu. Rád bych se přes ty technické podrobnosti nějak přenesl. Nemám rád organizace, nerad chodím na meetingy, nerad vyplňuji formuláře. A tak dál. Takže mám pocit, že se kolem toho nadělá dost zbytečností, na kterých se možná plýtvá energií. To je ale obvyklý problém, a není zas tak těžké to obejít. Složitější otázky jsou, co dělat, vyskytují-li se paralelní organizace. Má se pracovat s průmyslovými odbory, nebo vytyčit alternativa? Problém může opět být ve slově nebo. Proč ne obojí? Představte si, že jste například v Ravenswoodově hliníkárně. Bylo by přece úplně špatně, z hlediska nadějí organizace v budoucnosti, (a taky by to bylo nemorální, odhlédneme-li od teorií) neúčastnit se bojů pracujících, kteří zkoušejí přežívat v takových podmínkách. A dělají to skrze svazy jako je ocelářská unie, která nemá zrovna dobrou pověst. Takže vy musíte říct, "Dobře, jsem s vámi v odborech", ale v ten samý okamžik můžete organizovat skupinu uvnitř IWW a říkat, "Co se děje v unii? Jsou to také naše problémy." To se stává. Třeba před lety stávky v Illinoisu, Staley a Caterpillar. Tihle lidé byli vyhozeni během nadlidského úsilí managementu zničit odbory. V tu samou dobu byli svým způsobem prodáni vedením odborů. To je něco, čemu musíte rozumět, a to nejlépe při práci s vedením. Takové porozumění vedlo ke změnám ve vedení, ke zdravým změnám. To je život. Musíte dělat všechny tyhle věci najednou. Ve skutečnosti to nejsou alternativy. Problém je si to spočítat a zkombinovat. Pokud jste marx-leninský sektář s příručkou, můžete sedět a z příručky si číst bez ohledu na okolnosti. Vstanete na

Nedávná Barského kniha a úryvky vašich esejů z minulých let poskytují mnoho informací o tom, co vás přivedlo k anarchosydikalismu a zvláště pak k dílu Rudolfa Rockera, už když jste byl dost mladý. Co udržovalo přes celá ta léta vaši věrnost, co vás odrazovalo od toho, abyste nekonvertoval např. k marxistickému přesvědčení? Myslíte, že se anarchisté mají co učit od autoritářských socialistů a naopak?

No - myslím, že některá vaše slova jsou dost problematická, kupř. "věrnost", "konvertovat", "přesvědčení" atd. Myslím, že by nikdo neměl být vázán svým přesvědčením o nic víc, než je vázán v klasických vědách. Nejde o to, že by tyto výše zmíněné problémy byly jednodušší než vědy. Ve skutečnosti nejste vázán svou vírou či přesvědčením, nekonvertujete... a co se týče učení se od jiných lidí, nikdo nevlastní pravdu a porozumění - to musí hledat všude kolem sebe, nacházet vlastní problémy a učit se od ostatních.

To se děje ve všech představitelných směrech. Nemyslím si, že by to kdy byla otázka zachování věrnosti. Když začneme přemýšlet o řešení problémů života v termínech jako je věrnost a konverze od přesvědčení a nesmíme-li se poučit od ostatních, pak jsme ztraceni. Odchýlili jsme se z oblasti konstruktivní, racionální a morální rozmluvy, už když se vynořily tyto otázky.

Jsem si jist, že jsem změnil za posledních šedesát let názory naprosto na všechno tak jako Rocker. Ten např. přestal být jakýmsi anarchokapitalistou. Lidé se mění. Ale to, co jsem si vzal z jeho díla a z díla jiných, a také z událostí, které přicházely - jako španělská revoluce -, to se mi zdá, že bylo oprávněné. A existovaly spousty věcí, které se daly učit od ostatních - včetně fašistů, víte... Mají také co říct, i zajímavé věci. A tak to je všude. Jestli se ti, kdo s něčím nesouhlasí kvůli svým principům, nemají od anarchistů co naučit, znamená to, že anarchisté neposkytují dostatečně hodnotné analýzy. Musíte-li věřit všemu, co řeknou, vypadá to skoro, jako náboženství. Takže se mi zdá, že poslední, co by anarchisté chtěli, je vzít v úvahu možnost, že se nemůžete učit od lidí s odlišným přesvědčením. A oni od nás, nebo že existuje otázka konverze od jednoho přesvědčení k druhému. Jste-li rozumní, patrně skončíte s těmi zbytky mnoha velkých přesvědčení - včetně těch, která jste vyvinuli sami.

Bylo by možné udat pár příkladů toho, co je zvlášť přitažlivé na anarchistické tradici a také problémů, po jejichž řešení by se anarchisté měli poohlédnout jinde?

Co mě přitahuje na anarchistické tradici je to, přinejmenším já tomu

které by je dřív ani nenapadly? Co z toho se stane? Ta akce sama o sobě není ani dobrá, ani špatná. Když na to jdete opravdu vážně, připravujete se na vzdělávací a organizační práci tak dlouho, až tomu lidi porozumí konstruktivním způsobem. Jinak to není jen ztráta času, ale dokonce to škodí.

Krátké shrnutí. Zmínil jste opravdový rozdíl, který rychle vyjde najevo, rozdíl mezi těmi co jsou "rozkládání zevnitř" z autoritářského vnímání a těmi, kteří se bezprostředně účastní bojů se stálou zřetelnou vizí. Jsem uchvácen případem Rose Pesottové, která pracovala v ILGWU, stala se úřednicí, a v tu samou dobu se tam vyskytovali lidé, kteří říkali, že tahle unie je zásadním způsobem spojena se zaměstnavateli, a o to se tam bojovalo. Jak se ten rozdíl doopravdy prokáže ?

Různými způsoby. Jak se v téhle chvíli vyrovnáte třeba s cukrárnami v Guatemale? To není triviální otázka. Jde vám o snesitelné podmínky v Guatemale, ale nechcete, aby ubohé guatemalské ženy musely umírat hlady proto, že se továrny přesunuly někam jinam. Těmhle otázkám člověk čelí, a to jsou otázky mezinárodní solidarity. Jedním z důvodů, proč o takových věcech nepíšu je to, že neexistují formulky. Každá situace je jiná a každá vyžaduje analýzy znalé podmínek - třeba se stejnou hlavní ideou. Ta ale nakonec vede k různým závěrům závislým na okolnostech. Jako další příklad si vezměte ekonomy, kteří argumentují tím, že prosadíte-li slušné pracovní podmínky do tržního prostředí, leda tím uškodíte chudákům, kteří nebudou schopni získat práci. Tyhle myšlenky jsou v mnohém zcestné, ale za jistých okolností můžou platit. Pokud se nenajde dostatečná mezinárodní solidarita, která by zabránila textilce přemístit se za hranice do podmínek ještě horších, pak - ano - poškozujete lidi, když prosazujete slušné podmínky. A zas nevíte. Na tyhle problémy není všezahrnující odpověď. Víte, kde je váš cíl, ale budete k němu muset různými cestičkami. Někdy může být práce ve zkorumpovaném nebo dokonce kriminálním svazu lepší, než jiné možnosti.

přeložila Anna Dostálová